

RABÍNDRANÁTH TAGORE DOKUMENTUMOK AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

1991-ben az Országos Széchényi Könyvtár kiállítást rendezett Rabíndranáth Tagore halálának 50. évfordulója tiszteletére. Az idén május 4. és június 24. között megrendezett kiállítás tehát már a második alkalom volt, amelyen bemutattuk Tagore munkásságát a bengáli és a magyar kulturális kapcsolatok fényében, előtérbe helyezve magyarországi kapcsolatait, fogadtatását és látogatását. Röviden bemutattuk a bengáli reneszánsz kiemelkedő képviselőit és Tagore családi hátterét, a bengáli ébredésben aktív szerepet játszó családtagjait, nagyapját és édesapját.

A XIX. századtól kezdve számos magyar utazó látogatott Bengálba, elsősorban Kalkuttába (Kőrösi Csoma Sándor, Andrásy Manó, Széchényi Béla, Duka Tivadar stb.), az ő útbeszámolójuktól is válogattunk. Tagore Nobel-díjáról a magyar folyóiratok is tudósítottak, ekkor születtek az első értékelések munkásságáról, többek között Kégl Sándor, Kosztolányi Dezső és Babits Mihály írtak róla, és Babits a Vasárnapi Újságban lefordította a Gítándzsali néhány versét, amiért Tagore a Nobel-díjat kapta.

1921-es európai körútja során Tagore sajnos nem jutott el Magyarországra, de 1920 és 1925 között 30 kötete, javarészt az angol fordításban megjelent könyvei váltak elérhetővé Magyarországon is. Ezt megelőzően

az érdeklődők angol és német nyelven olvashatták műveit. Európa különböző városaiban tartott előadásain magyarok is részt vettek. (Németországban, Keyserling gróf darmstadti birtokán ott volt Márai Sándor, aki a Kassai Naplóban írt Tagore előadásáról.) Így nem meglepő, hogy nagy várakozás előzte meg a költő magyarországi látogatását, amire végül csak 1926. október 26. és november 12. között került sor. A vezető napilapok részletesen tudósítottak minden eseményről, ezekből is igyekeztünk minél szélesebb válogatást adni. A kiállítás végén a Sántinikétanba látogató magyarok (Balázs Ferenc, Baktay Ervin, Sass-Brunner Erzsébet és Brunner Erzsébet, Fábri Károly és a Germanus házaspár) élménybeszámolóiból, leveleiből, festményeiből és fotóiból mutattunk be néhányat.

A kiállítás elsősorban az Országos Széchényi Könyvtár törzsgyűjteményében található dokumentumokra, könyvekre és folyóiratokra épült. Ezek közül az egyik legkülönlegesebb darab Tagore Lékhan (Írások) című kötete, amit Balatonfüreden fejezett be a költő és 1927-ben Sántinikétanban jelent meg. Különleges fémlemezekre írta bengáli és angol nyelvű költeményeit, amelyekről a nyomdai kliséket Berlinben készítették el. A törzsgyűjteményen kívül válogattunk a különgyűjteményeinkben lévő anyagokból is. Bemutattuk a Kézirattárban őrzött, Umrao Singh Sher-Gilhez és Baktay Ervinhez írt leveleit, a keszthelyi premontrei

Tagore családja körében

rendházban készült és Tagore által aláírt fényképet, valamint Margittay Rikárdnak küldött aláírását, melyhez egy bengáli és angol nyelven írt verset is küldött a költő. A Plakát- és Kisnyomtatványtár dokumentumaiból a Zeneakadémián tartott Tagore-előadásra és a Gellért Szállóban a költő tiszteletére rendezett művészestre szóló meghívókat állítottuk ki, a Zeneműtárból pedig, Tagore „Virágod letéptem” című versének Kosáry János általi megzenésítését. Kiállításunkat társintézményektől kölcsönzött anyagokkal is kiegészítettük. A Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum

Részlet a kiállításból

Adattárából a Gellért Szállóban rendezett vacsora menükártyáját, és Tagore-nak a Balatoni Íróhétre küldött versét, a Magyar Tudományos Akadémia Keleti Könyvtárából a sántinikétani egyetem egyik évkönyvét kértük kölcsön. A Nagykanizsai Képzőművészetek Házából Sass-Brunner Erzsébet és leánya, Brunner Erzsébet Tagore-ról illetve a sántinikétani egyetemről

készült festményei, illetve róluk és a költőről készült fotók, a Balatonfüredi Szívkórházból pedig Rám Kinkar Tagore-ról készült mellszobra gazdagították a kiállítást.

Pap Ágnes, a kiállítás kurátora
pap.agnes.at.oszk.hu